

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP.

Felolvas szerkesztők háboruban léte mint a szerkesztésért felelős: **PURIESZ MÓR.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Székhelyi-tér 2. Telefonszám 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 „ Egy óra 1 „ 20

A háboru tizenkettedik hónapja

Benne vagyunk a háboru tizenkettedik hónapjába. Emlékezetes hónap: 1914. év július hónapja. — Örök időkre emlékezetes, ameddig csak emberek fognak élni a földön. Kerek egy esztendeje, hogy világviharban élünk; kerek egy esztendeje, hogy országok, világrészek fölött végigszárguldó orkánnal szemben megrendült minden ember egyéni élete, egyéni akarata, külön „én”-je. Ma csak tömegélet, tömeglet van. Külön egyéni élet nincs. — Ragadnak bennünket az események, amelyek egész sorunkat jelentik és amelyeket szó nélkül kell fogadnunk és ezek a sorsdöntő események visznek bennünket a jövő felé, amelynek még halvány elmosódó körvonalait se látjuk...

Elérkeztünk a tizenkettedik hadi hónaphoz és nincs mérföldjelző, amely mutatná a távolságot, amely a „cél”-ig még hátra van. És tovább kigyózik az út, a melynek csak az elejét látjuk, de a végét nem. Tizenegy „befutott” hadi hónap! Nem voltak-e ezek esztendő, vagy talán évtizedek? Nem ostromoltak-e bennünket hatások, benyomások hullámhegyei: nem lettünk-e valósággal megbénulva s képes-e egyáltalában az emberi felfogás, az emberi értelem felfogni és osztályozni mindazt, ami napról-napra, óráról-órára most velünk és körülöttünk történik?...

Vegyük csak, hogy mi történt pünkösdtől máig, tehát alig egy hónap leforgása alatt. Olaszország, a monarchia eddigi „szövetsége” hadat üzent. A monarchia és Németország hadai Galiciában egy olyan szédületes diadalut tettek meg, a mely a népek esztendőjének legnagyobb hadi ténye és amely esodás diadalut Lembergen túl a Bug-ig vezetett és a Visztula keleti partjáiig Závichostig és hogy ma már ismét Krasznikot is bevették és hogy Galícia hétnyolcad részéből már ki van űzve az orosz és hogy néhány nap mulva csak egy rossz emlék lesz Galiciában az orosz uralom?

A háboru kitörése Olaszországgal és ugyanakkor Przemysl, Lemberg felmentése és nagy kiterjedésű országrészek visszahódítása ez a különös egymás mellé kerülése a gondnak és örömmek, a nehézségnek és a megkönnyebbülésnek, ez a különös találkozás az eseményeknek, a legfényesebb tanúbizonysága, hogy a monarchia és Németország közös erővel a legkeményebb próbákat is megállják és hogy a két központi hatalom

hadserege fölényesen gyűr le minden ellenséget. Senki sem végez szerencsével, aki szembekerül velünk. — Minden nép, amely a monarchia és Németország elleneségeihez csatlakozott, keservesen meglakolt ezért. Oroszország megverve, Franciaország gyöngeségének tudatára hozva, Anglia teljesen megbénítva és megzavarva: így állunk a tizenkettedik hadi hónapban.

Ellenségeink tragikumuma az, hogy ők, akik nagy garral hirdették, hogy bennünket akarnak megsemmisíteni, most kénytelenek éppen bennünket, mint követendő

példát, katonai, ipari és gazdasági téren utánózni.

A kicsikről nem is beszélünk, akik már nyögnek és jajgatnak. Szerbia jajveszékelve érzi, hogy Itália a nyakára ül. Valóságos tragikomédia, amikor Nisben arról szavalnak, hogy a szerb nép igazi ellensége nem Bécs, hanem Róma. Szerbia jól tudja, hogy a galíciai oroszverés az ő katasztrófáját is jelenti.

A tizenkettedik hadi hónap az összes haretéren a mi diadalunkat hozza és ellenségeink végleges összeomlása nem lehet már nagyon távol.

Visszavertük az oroszok ellentámadását

Eredménytelen olasz repülőgépek támadás Trieszt ellen

Trebinjétől keletre véres csatában megvertük a montenegróiakat

Budapest, július 7.

Orosz hadszíntér:

József Ferdinánd főherceg hadseregének arcvonalán a harc tovább folyik. A beérkezett orosz erősítéseket, amelyek több helyen támadtak, nagy veszteségeik mellett visszavertük. A foglyok száma ismét szaporodott. A Bug mentén és Kelet-Galiciában a helyzet változatlan. Az alsó Zlota-Lipa mentén folyt harcokban július 3-tól 5-ig 3850 oroszot fogtunk el.

Olasz hadszíntér:

A görzi esatavonalon most meglehetősen nyugalom állott be. A tegnapi győzelem után csapatainknak még néhány éjjeli támadást kellett visszaverniök, amelyet az ellenség a görzi hídfő és fensíki állásaink ellen intézett. Tegnap az ellenség ismét heves ágyutüzeltést kezdett, amelyet éjjel ismét gyengébb erők hiábavaló előretörése követett. Olasz repülőgépek bombákat dobtak Triesztre, anélkül, hogy jelentős kárt okoztak volna.

Krn területén az ellenség újból megtámadott egy sziklacsucot, amely ellen már korábban is irányultak erőfeszítései. Derék védőink, mint mindig, visszaverték a támadást. Állásaink előtt halálmező terül el. A karinthiai és tiroli határterületen helyenkint tovább tart az ágyuharc.

Délkeleti hadszíntér:

A Trebinjétől keletre emelkedő magaslaton az utóbbi napokban csapataink sikeres ütközetet vívtak. Néhány támadó osztagunk rövid heves harc után elfoglalt egy montenegrói előállást és a montenegróiakat a legközelebbi magaslatra űzte vissza. Másnap körülbelül egy dandár montenegrói erős tűzérő előkészítés után ellentámadást kezdett, de csapataink tüzeben akkora veszteséget szenvedett, hogy egy idő mulva visszavonult a főállásra, amelyből előretörést kísérelt meg. Több repülőgépek bombákkal és géppuska tüzzel sikeresen avatkoztak bele a harcba.

Höfer altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Heves harcok Krasznik körül és az Isonzo völgyében

— Hivatalos —

Budapest, július 7.

Hadisajtószállásról jelentik:

Kraszniktól északra folyó csata erős orosz tartalék harcbevételével új tápot nyert. Az oroszok több helyen ellentámadásokat intéztek ellenünk, amelyeket azonban csapataink mindenütt visszautasítottak. Az arcvonal egyéb részein jelentős esemény nem történt.

Olasz hadszíntér:

Az Isonzo-fronton újra heves ágyuharc folyik.

Déli hadszíntér:

Trebinjétől keletre igen heves harcot vívtunk a montenegróiakkal, akik egy éppen elfoglalt állást csapatainktól vissza akartak ragadni.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya)

Varsó veszedelme

London, július 7.

A „Times” jelenti Pétdrávról, hogy ott nem hiszik, hogy Varsó közvetlenül veszélyeztetve van. Ha arra kerül a sor, hogy a városért folyik a harc, úgy hosszú küzdelemre van kilátás. A Brest-Litovsk ellen vonuló ellenségnek nem csak az orosz hadsereg ellenállását kell leküzdenie, hanem a moesaras terrep nehézségeit is. Még ha Iwan-gorodot is eléri a németek, ez katonai szakértők véleménye szerint nem vonná maga után szükségszerűen Varsó elesését. Ha igaz az a hír, hogy Varsó polgári lakossága elhagyja a várost, úgy ez csupán előkészületet jelent a város védelmére.

Marakodnak a szövetségesek

Berlin, július 7.

Nyomatékosan hangsúlyozza a „Kreuzzeitung”, hogy feltétlenül hiteles forrásból szerezte következő értesüléseit: A négyesszövetség államai és főleg hadvezetőségei között komoly ellentétek támadtak, a melyek napról-napra türethetlenebbé válnak. Pétervárott már katonai tényezők is nyíltan vádolják a szövetségeseket, hogy noha Oroszország viseli a háboru legnagyobb katonai feladatait, Franciaország és Anglia alig támogatja.

Párisban számottevő helyen szemére hányják az angol kormányt, hogy nem küld elegendő segédsapát a nyugati harctérre, mert katonailag nincs felkészülve, a mit az is bizonyít, hogy a minap egyik illetékes angol tényező nyíltan kimondta, hogy a brit hadsereg csak a jövő tavasszal lesz teljesen kész katonai tekintetben. Azzal is vádolják Párisban az angol kormányt, hogy csupán a saját kereskedelmi érdekeivel törődik.

Londonban és Párisban egyaránt nagy a kiábrándulás Olaszország miatt főképpen azért, mert nem akar részt venni a Dardanellák ostromában. Párisban kezdenek gúnyolódni az olaszok hadműveletein, viszont az olasz kormány panaszkodik, hogy Anglia nem tartotta be az olasz kormányt tett ígéreteit, nem küld elegendő hadianyagot és az angol kormány rontotta el a szövetségesek dolgát a balkán államokkal.

Berlin, július 7.

Megbízható hír szerint a cár Párisba küldte szárnysegédét, Sandanski tábornokot azzal a misszióval, hogy Franciaországot és Angliát a nyugati harctéren erélyesebb akcióra bírja. Pétervárott fájdalommal feltűntetett, hogy Olaszország háborús hadműveletei sehogysem haladnak előre és Olaszország fellépése a Balkánon hatástalan maradt, de legalább is nem könnyítette a szövetségesek katonai helyzetén.

Összeesküvés a cár és Nikolajevics nagyherceg ellen

Bécs, július 7.

Mint a „Südslavische Korrespondenz“-nek Szófiából érkezett jelentése szerint értesülünk, Moszkva kormányzója forradalmi összeesküvést fedezett fel. Százhusz diáknál forradalmi iratot találtak, amelyek a cár és Nikolajevics nagyherceg meggyilkolására szólítják fel a népet. Az összeesküvés már Charkov és Odesszáig elágazott és Péterváron is vannak hívei.

Tíz diákot sorshuzás útján Pétervárra küldtek ki, hogy több előkelő állami hivatalnokot meggyilkoljanak. Néhány összeesküvőt tisztí egyenruhát szerzett, hogy ilyen módon juthasson a cár és a generalisszimusz közelébe, a gyilkosság végrehajtására. A moszkvai kormányzó palotája előtt bombákat találtak. Eddig 400 összeesküvőt tartóztattak le.

Ütött Besszarabia órája

Bukarest, július 7.

Carp harcias lapja, a „Moldova“ most már Besszarabia felszabadítását erősen sürgeti. Az érdekes cikk gondolatmenetét itt adjuk:

Az oroszok az általános visszavonulás taktikájához kénytelenek folyamodni. Ezután szigorú defenzívába lépnek.

Mi lesz ennek hatása Oroszország szövetségesre és a semlegesekre?

Oroszországra Anglia és Franciaország erőszakolták rá a már teljesen megbukott offenzívát. Az orosz visszavonulás azt jelenti,

hogy Oroszország otthagyja szövetségeit, minek folytán a központi hatalmak teljes erejükkel Francia- és Olaszországra vethetik magukat.

Ezenkívül azt jelenti még az orosz visszavonulás, hogy a cár birodalma lemondott minden, a neutrális államokra gyakorolható befolyásolásról.

A semleges államok a muszkák visszavonulásával visszanyerték teljes akciósabadságukat s most a megalázott, megvert Oroszországgal szemben azt a magatartást kell tanúsítaniuk amit érdekük parancsol. Mert Románia és minden más állam ne feledjék el, hogy Oroszország kénytelenségéből mondott le a balkáni államokban üzött aknamunkáról s viszont, mihelyt szabadja nyílik, előlről kezdi el halált terjesztő munkáját.

Itt az idő, Románia és valamennyi állam lépjen akcióba a világ legkapzsisabb állama ellen, Oroszország ellen.

A román kormány pedig ne habozék tovább, ütött Besszarabia elfoglalásának órája, előre Oroszország ellen, befelé Besszarabiába!

A moszkvai zavargások

Pétervár, július 7.

A „Temps“ tudósítója jelenti, hogy a múlt hó 9., 10. és 11-ikén Moszkvában lefolyt zavargások nem voltak forradalmi jellegűek, hanem pusztán a moszkvai munkásság németgyűlöletére vezethető vissza. Eleinte csak a németek házeit és gyárait pusztították el, nemsokára azonban a tömeg dühe mindazon vállalatok ellen fordult, amelyek csak valamennyire is német hangzású nevet viseltek. A tömeg később nemzetiségre való tekintet nélkül, fosztogatott. Egyetlen városnegyedet sem kíméltek meg. A város külseje kaotikus képet mutatott. Számos helyen tűz keletkezett. Az utcákon valóságos halmok emelkedtek butorokból, szövetekből, zongorákból stb. Amit nem tudtak elvinni, azt felgyújtották. Moszkva környékén majorkákat, köztük számos orosz tulajdont felgyújtottak és kifosztottak. A rendőrség csak június 11-én délután tudta a nyugalmat helyreállítani. Hivatalos statisztika szerint 457 kereskedelmi vállalatot és 217 magánházat pusztítottak el és romboltak szét, ezek közül német tulajdon volt 113, orosz 90, 479 pedig szövetséges államok, vagy semleges nemzetek alattvalóinak tulajdonai voltak. Az eddig bejelentett kár eléri a 39 millió rubelt.

Moszkvában ismét pogromtól félnek

Stockholm, június 7.

Egy Moszkvából épp most ideérkezett svéd ember, akinek üzlete van Moszkvában, azt beszéli, hogy a Moszkvában letelepedett külföldiek között formális pánik uralkodik, mert a pogromok megismétlődésétől tartanak. Dél-Oroszországban az idén rossz aratást várnak. Ilyen esetekben a rossz természettel sújtott parasztok ezrei szoktak, kenyér hiányában, a városokba özönlenni és Moszkva

lakossága egymilliónyi „nem kívánatos“ elemmel is meggyarapodhatik. Először elzarándokolnak a Kremlbe és a „fehér atyuská“-hoz könyörögnek segítségért. Mivel azonban ő most nem igen nyújthat segítséget, ezek a szegény emberek, a szükségtől hajtva, könnyen föllázadnak és az idegenekre vetik magukat. A helyzet annál kritikusabbá válhatik, ha az oroszok megtudják, hogy a szövetségesek csapatai orosz területen állanak. Moszkvában most alig van katonaság. Könnyen érthető tehát, hogy sok kereskedő még idejében elmene-kült Moszkvából.

Ágyuharc Orsovánál

Bukarest, július 7.

Vercivváról jelentik, hogy a szerbek szombaton éjjel a georini hegyek felől a Verciorova—Orsova közt húzó lövészárkok felé középalkaliberű ágyukból tüzelést indítottak, körülbelül hat üteget hozva működésbe. Ugyanekkor az Ada-Kaleh szomszédságában lévő Bodica felé is erősen tüzeltek. Az osztrák-magyar fényszórók felkutatják a szerb ütegeket és három óra hosszat tartó fűlsiketítő ágyuzás után teljesen elhallgattatták a szerb ütegeket. A hajnal vetett véget az ágyuharcnak.

Viktor Emánuel idézte elő az olasz háborút

Berlin, július 7.

A „Kreuzzeitung“ jelenti hági diplomáciai körökből, hogy Olaszországnak háborús fellépésében legtöbb része Viktor Emánuel királynak volt, mert ő már régen az Ausztria-Magyarországgal való tárgyalások előtt az entente politikája felé irányította Olaszország magatartását azzal, hogy levelezést folytatott az angol királlyal, a cárral és Poincaré elnökkel. Ha pedig az utolsó pillanatban a váltalt kötelezettséget nem teljesítette volna kellemetlen leleplezés váráhozott számára az entente részéről. Ezért hiúsította meg Giolitti misszióját.

Görz ostroma — végrehajthatatlan

Lugano, július 7.

A „Giornale d'Italia“-nak az Isonzo-menti harcokról nyilván szakértő tollából megjelent tudósítása kijelenti, hogy az olasz hadvezetőség végrehajthatatlannak tartja Görz ellen az arcvonalátamadást mindaddig, amíg az e várostól északra, keletre és délkeletre emelkedő magaslatok az ellenség kezében vannak, mert különben Görz, ha esetleg rohammal be is vehetnék, egy pillanattal sem volna tartható. A várostól északra és délnyugatra eszközleendő bekerítő hadműveleteket hosszadalmasnak mondja a tudósítás. Noha a támadó fél néhány hegyesucot erősen megszállott, mégis — így végződik a tudósítás — hosszas és áldozatjeljes „közeledő harcokra“ kell elkészülnie lenni.

Velence bombázása repülőgépről

Berlin, július 7.

A „Berliner Tagblatt“ jelenti Chiassóból: Tegnap reggel egy osztrák aviatikus átrepült Velence felett és több bombát dobott le a városra. A repülőre a tűzértség ráütelt és francia, valamint olasz repülők üldözöbe vették. Este Velence lakossága tüntetést rendezett Franciaország mellett és fellebörgözte a Márkus-teret, miközben egy zenekar a Marseillaisét játszta.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Július 8. Csütörtök. Róm. kath. és Protest. Kilián pk. Görög-orosz jun. 25. Febrónia Nap kel 4 óra 11 percekor, nyugszik 7 óra 57 percekor.

Időjárás. Helyenkint zivataros esők és egyelőre lényegtelen hőváltozás várható. Sürgönyprognózis: Elvéve csapadék, zivatarok, meleg. Déli hőmérséklet 26,8 Celsius.

— A nagy munka. Vágják a rendet széles e hazában. Széles és hosszú is ez ország Isten kegyelméből. Dől az érett kalász rendje s a rozstól jó felében már le is aratták, sorra jött a tisztá. A hűvös, borongós, néha napos, néha szeles idő lassabban érteli a gabonát s így a hirtelen érésnek s szem kiperzés veszedelmének nincs kitéve a termés, mintha az időjárás is tudná, hogy a kevesebb munkaerő s a több termés így hajlanak arányban egymással, hogy el ne hulljon hiába. Az aratás után a behordás következik, fölépülnek az asztagok. Kinn a tanyákon s benn a városzteleken hatalmas buza- és rozs-, árpa- és zabasztagok, amelyeknek értéke a mai világban kétszerese, háromszorosa a régi értékeknek. Azért is a termésre a máskorinál is jobban kell vigyázni a gazdának, a részeseeknek, a cselédnek, minden jó magyar embernek. A nyári szárazságban könnyen tüzet fog a buzákéve, az asztag s különösen, hol sok asztag van egyberakva, nagy kárt okozhat egyeseknek is, de az országnak is. Gondos gazda az asztagokat megoszta rakja s jó távolra egymástól. A szérűskertekben pedig a hatóságoknak kell ez évben különösen gondoskodniuk arról, hogy az asztagokat ne zsufova rakják egymás mellé. A tűzbiztonság minden eszközét fokozni kell előleges s folytonos ébrenléttel, mert drága az élet, nagy érték a gabona és sok vérbe került a kalásztérlelő nyár.

— Indítvány a tégláarak szabályozása ügyében. Szücs József városi képviselő ma indítványt adott be a városhoz a tégláarak szabályozása tárgyában. Az indítványban főleg azt célozza Szücs József, hogy a város a téglát drágábban ne adja, mint a magánvállalatok. Eszerint az indítvány szerint az elsőrendű vas-tégla ezrének ára 60, a másodikrendűé 46, az elsőrendű építő tég-

lái 36, a másodrendűé 28 koronában volna megállapítandó. Az indítványt a hétfői közgyűlés fogja tárgyalni.

— **Uj faiskola Makón.** A városi tanács igen helyes indítványval fog a városi képviselőtestület legközelebbi közgyűlése elé lépni. Azt indítványozza nevezetesen, hogy a város tulajdonát képező, 5 hold marosparti Báló-féle földön létesítsenek új faiskolát, most ezt a területet víz nem szokta elönteni. Az indítványt azzal is indokolja a tanács, hogy a jelenlegi fatelep már 50 év óta fennáll és a Maros áradásánál csaknem minden évben víz alá kerül.

— **Tábori levelek és az ellenség.** Egyik hadtest parancsnoksága figyelemztetést tett közzé, melyben arra inti a közönséget, hogy óvakodjék a tábori leveleknek idegenek számára való kiszolgáltatásától. Ennek az intézkedésnek oka az, hogy kétségtelenül megállapították, hogy számos ellenséges állambeli megbízott jár-kezel az országban, hogy a határon levők hozzátartozóitól a tábori leveleket megszerezze vagy azokat lemásolja. A leveleket vagy azzal az ürüggyel kérik el, hogy valami hazafias műben közölni fogják, vagy egyéb ígérettel, esetleg pénz felajánlásával akarják a címzetektől elcsalni, hogy áruló céljukat elérjék. Ezeket a leveleket azután arra használják fel, hogy az egyes hadtestekhez tartozó ezredek tartózkodási helyét, különböző csapatelölásokat s más efféleket megállapítsanak. Ennélfogva az ilyen gyanús emberekre fel kell hívni a legközelebbi katonai vagy rendőrségi figyelmét s a levelek kiszolgáltatását feltétlenül meg kell tagadni.

— **Megsebesült makói hadnagy.** A legutóbbi veszteségi kimutatásban olvassuk, hogy Szegő Izsó dr. tartalékos hadnagy, ki a szegedi 5. honvéd gyalogezredben szolgált, az északi harctéren megsebesült és Eperjesen fekszik betegen. Szegő Izsó dr. makói származású ember itt született 1885-ben. Az utóbbi időben a háború kitöréséig Szegeden folytatott ügyvédi gyakorlatot.

— **A rokkant munkaközvetítés országos szervezete.** A rokkantak részére való munkaközvetítés tudvalevőleg a Rokkant Katonákat Gyámolító és Elhelyező Hivatal vállalta magára, mely országos szervezetét kiépítette és igen rövid időn belül nem lesz egyetlen város vagy község, ahol az Országos Rokkant Közvetítő Hivatalnak helyi szerve ne lenne. A rokkant közvetítő hivatal programja, hogy a rokkantakat lehetőleg a régi foglalkozás keretében helyezze el. Természetesen ehhez a társadalom segítségére van szükség, mert sajnos, oly nagy számban levő rokkantak részére csakis úgy lehet elég munkaalkalmat biztosítani, ha mindenki kiveszi részét a kötelességből. Azt reméli azonban a hivatal, hogy nem lesz egyetlen gyár, kereskedelmi cég avagy uradalom, ahol 1—2 rokkantat ne alkalmaznának, hiszen nem áldozat ez a munkaadók részéről, hanem a legszentebb kötelesség teljesítése azokkal szemben, akik ennek az országnak védelmében vesztek el munkaképességük nagyrészét. A nagyobb bankoknak, biztosító intézeteknek meg éppen-

séggel példaadó viselkedést kell tanúsítaniok és mindazon állásokat, amolneket fél karral, vagy egy lábbal is el lehet végezni, feltétlenül a csökkent munkaképességek részére kell fentartaniok. A Rokkant Közvetítő Hivatal a napokban falragasz útján jelenti be országos szervezetének kiépülését, de működését már is megkezdette és mindenki, aki rokkant akar, avagy a rokkantak, akik állást akarnak, forduljanak egyelőre a közvetítő hivatal budapesti irodájába, amely VI. Andrassy-ut 8. számú házban van.

— **Az aranyjárdék szelvényeinek beváltása.** Teleszky János pénzügyminiszter elrendelte, hogy a 4 százalékos magyar aranyjárdék kölesön kötvények január és július elsején esedékessé váló szelvényeit a háború tartama alatt Magyarországon és Ausztriában korona értékben az aranyérmek kizárásával váltsák be. A beváltási árfolyam további intézkedésig egy aranyforint 2 korona 53 fillér értékarány szerint állapították meg, mihez képest a 100 aranyforintos címletek 2 aranyforintos 5 korona 06 fillér, az 500 aranyforintos címletek 100 aranyforintos szelvényei 25 korona 30 fillér, az 1000 aranyforintos címletek 20 aranyforintos szelvényei 50 korona 60 fillér, a 10.000 aranyforintos címletek 200 aranyforintos szelvényeit 506 korona összegekkel fogják beváltani.

— **Kis uzsorások.** A háború a különféle uzsorásoknak számos fajtáját teremtette meg. A mi városunkban Makón is van az uzsorások mindenféle fajtájából. Különösen sokan vannak Makón az úgynevezett kis uzsorások. Ezek nem mások, mint kofaaszonyok, kik kocsikra raknak a makói piacról gyümölcsöt, zöldséget és ezzel bejárják угyszólván az egész vármegyét. Leginkább a majorkákat és uradalmakat keresik fel. Ezekben értékesítik a Makóról kivitt gyümölcsöt és zöldséget akként, hogy 5k az uradalmak alkalmazott eselégeitől pénzt áruiért nem fogadnak el, hanem buzát kérnek vevőiktől, kik most kapták ki uraiktól az öket ilyenkor megillető buza részt. Egy liter meggyért csak egy fél liter buzát kérnek, mi ez időszerint négyezer-öttször annyit ér, mint a cserébe adott meggy vagy zöldség. Ezek a kis uzsorások hitelbe is adják áruiat, mert akinek ez idő szerint buzájuk nincs, attól egy pár hét múlva megkapják. A kis uzsorások minden útjuk után jó mennyiségű buzával jönnek haza. A hatóság alig képes őket ellenőrizni. Ezek ellen leginkább azoknak kell védekezniök, kikre hálójukat kivetették.

— **A közönség figyelmébe** A Nádasy-szintársulat mosónője, Merkovics Mártonné (Hajnal-utca 13. sz.) a társulat elköltözésével munka nélkül marad s ezért igen olesón ajánkozik ruha-mosásra és vasalásra a következő árak mellett: Női ing 12 fill., női nadrág 12 fill., férfi alsó 12 fill., zsebkendő 4 fill., törülköző 6 fill., harisnya, 6 fill., egy pár függöny 1 K, női ruha bluzsal 1 K, nyári férfi-ruha (nadrág, kabát, mellény) 1 K 60 f. férfi puha ing 16 fillér. A szegény mosónőt a közönség szíves figyelmébe ajánljuk.

Színház

MŰSOR:

Csütörtökön 1915. július 8-án D. Kenessey Ernő a Magyar Színház művészeinek vendégfellépésével: A CIGANYPRIMAS nagy operett.

Pénteken olesó helyárrakkal harmadszor: MOZITÜNDER vig operett.

Szombaton július 10-én utolsó előtti előadás D. Kenessey Ernő a Magyar Színház művészeinek vendégfellépésével itt először: CSEREBOGÁR vagy EGY NAP A PARADICSOMBAN Eisler nagy operettje.

Vasárnap délután leszállított helyárrakkal: A MOZIKIRÁLY nagy operett.

Vasárnap este utolsó és bucsu előadás, D. Kenessey Ernő fellépésével másodszer: CSEREBOGÁR (Egy nap a paradicsomban) nagy operett.

* Jegyeket ezen előadásokra már kedden reggeltől kezdve lehet előre váltani a színházi pénztárnál.

* **A Cigányprimás D. Kenessey Ernővel.** Ma este hosszú pihenés után ismét előadják a Cigányprimást, Kálmán Imre e remek muzsikájú nagy operettjét, a melynek gyönyörű melódiáiban már annyiszor gyönyörködött közönségünk. A Cigányprimás a mely három évvel ezelőtt került nálunk először színre, és amint közönségünk bizonyára emlékszik, napnap után zsufozt házakat vonzott, azóta folyton műsoron tartja magát és a közönség mindenütt most is szívesen nézi meg ezt a remek operettet. A ma esti előadásban lép fel először mint vendég, D. Kenessey Ernő, a Magyar Színház kitűnő művésze, s előre láthatólag közönségünk ma este zsufoolásig fogja megtölteni a színházat.

* **Mozitünder — olesó helyárrakkal.** Pénteken este a Mozi-tünder, Jean Gilbert e nagyhatású operettje kerül színre, amely az idei színidény legnagyobb slágerdarabja volt. A Mozi-tünder pénteki előadása ezuttal olesó helyárrak mellett lesz megtartva. A főszerepeket ezen az előadásban is Kellen Rózi, Révész Ilonka, Nádasyné, Komlós, Sugár, Rónai és Torma játsszák. Azt hisszük, hogy a Mozi-tünder előadása ez estén is zsufoolt ház mellett fog lefolyni.

* **A Cserebogár (Egy nap a paradicsomban).** Eisler Edmondnak, a hirnevs komponistának legújabb nagyszerű darabja, a Cserebogár már készen várja a szombati bemutatót. Színészeink már hetek óta a legnagyobb amblióval és buzgalommal készülnek e kitűnő operettre, a mely a fővárosban is zajos sikert aratott és napnap után zsufoolt házakat vonzott. A Cserebogár, amelyet Bécsben és Berlinben, ahol „Ein Tag in Paradies“ címen 300-nál többször adták, nálunk is előreláthatólag nagy sikert fog aratni és hatás tekintetében is vetekszik Jean Gilbert kitűnő operettjével, a Mozi-tünderrel. A Cserebogár vezetőszerpeit Révész Ilonka, Kellen Rózi, Nádasyné, Pintér Irma, Sugár, Rónai, Komlós és Torma játsszák. A szombati be-

mutató előadást nagy érdeklődés előzi meg, amelyet még növel az a körülmény, hogy a Cserebogárban lép fel másodszer D. Kenessey Ernő, a Magyar Színház művésze. Jegyek a szombati bemutató előadásra már válthatók a színházi pénztárnál.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei

(946)

102. fejezet.

A gyémánt-csempész.

— De kérdeztem és tudom is!
— Akkor hozza ide nekem azt az embert.

— Tán hogy elfogassa?

— Nem! jelenté ki Brown, de talán üres fenyegetéssel meg lehetne tőle igen olesón kapni a gyémántokat.

— Hát önnek ez nem elég olesó?

— Valóban negyvenezer márkát megadnék ilyen négy kőért, mint ezek! mondá Brown.

Korbay legott szaván fogta őt.

— Nos, én tőlem megkaphatja negyvenezer márkáért. En szívesen átengedem, miután attól az embertől még mindig kaphatok.

— Hol lakik hát az az ember?

— Oh azt én nem mondom meg! Hanem ha éppen akar ön vásárolni gyémántokat...

Brown intett neki, hogy hallgasson; ezt nyilván mrs. Smittre való tekintetből tette, ki mindjárt közbe is kiáltott:

— Ön furfangos csaló! Ön ilyen módon akarja az én gyémántjaim árát lenyomni. Mi a neve? Hadd adjam át önt egy rendőrnök.

E szók Korbayhoz voltak intézve, ki önkénytelenül összereszt. Nem jó lenne bizony, ha a rendőrség ebbe a dologba beleártaná magát.

— Na, na! intett a bösz aszszonynak Brown. Kegyed sem jobb a deákné vásznánál. Nincs mit egymásnak szemére vetniök.

Korbay felülkerekedni igyekezett!

— No már boeasson meg, mrs. Smitt, az én eljárásomban nincs semmi olyasmi, amit csalásnak lehetne mondani. En olesón akarok gyémántokat vásárolni, ennyi az egész. Sok éppen nem kell, mert egyéb kövekre is kaptam megbízást. Nekem tehát nincs mit tartani a rendőrségtől, kegyednek azonban inkább, és ha én valamelyik detektivnek meg-sugnám, hogy kegyednek nem is annyira a körmére kell nézni, mint inkább a fogára...

(Folyt. köv.)

„JUTA“

lisztes zsákok 150 fillérért,
korpás zsákok 100 fillérért
vesz darabonként a
Zeitler Rudolf és Tsai
gőzmalom és jéggyár részv.

Ujságárusokat

felvesz e lap kiadóhivatala.

Hereföld 100 hold
kiadó Iritz Miksánál.**A Korzó-szálloda**
és vendéglő
kedvező árban
eladó.**HERE SZÉNA és MAR-**
HANAK való, valamint
herésárpa-szalma
kapható I RITZ MIK-
SÁNÁL olcsó árban.

Egy keveset használt

„DEERING”kéveketős aratógép, két darab
javított marokrakó aratógép,
egy használt gőzcseplőgép
garnitúra egy kazalozó gép
olcsón eladó Glück Samunál, Makó.**POOR ENDRE**

gyógykezelésnél kapható Makón

VILMA-CRÉMgyorsan és biztosan ható ár-
talmatlan szer, szeplő, májfelt,
ar- és kézvrésség és min-
dentéle bőrfliszátalanság ellen

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfjítő szer.

Ára: Vilma krém 1 korona,
Vilma hajpor 1 korona, Vilma
szappan 70 fill. Hajfjítő 1 ko-
rona pipaszerek több készítmény ar-
tákkal kaphatók.Ha sikeresen akar hirdetni, hirdessen
A „MAKÓIFÜGGETLEN UJSÁG”-ba.**Lábápoláshoz! Izzadás ellen!**A mostani világháboruban a nagy fá-
radalmak között harcosaink áldása1 tubus **Pára-pasta** 1 tubus
1-50 1-50megkönnyebbiti a gyaloglást, megszünteti a test
(láb és kéz) izzadását, megakadályozza a bőrke-
ményedés képződését és bevált óvszer az összes
bolhák tetvek és egyéb férgek ellen

Kapható Makón:

Popper Gyula drogériájában, Fötér.

Tábori postacsomagban küldhető

A fogak hófehérségét, tisztaságát, csak úgy érhetjük el, ha
állandóan használjuk a kipróbált és jónak bizonyult valódi:
Ideál-fogkrémet. A száznak és fogaknak kellemet-
lenségét és számtalan betegségeit
megszünteti a **KUDAR-féle****antiseptikus és aromatikus fog- és szájviz.**A kéznek finomságát, bársonyszerűségét rövid idő múlva elér-
hetjük, ha az **Ideál-kézfinomítót** használjuk!Az arcon levő pattanásokat, foltokat eltávolíthatjuk, ha ok-
szerű kezelés mellett az **Ideál-arckenőcsőt** használjuk!Végül az arcnak üdeségét, szépségét, fiatalságát csak úgy
érhetjük el, ha**Ideál-krémet, Ideál-tejet, Ideál-tejkrémet,**
Ideál-poudert, Ideál-szappanthasználunk. — Mindezen kitűnő készítmények törvényes véd-
jeggyel vannak **KUDAR LAJOS** újvárosi gyógyszer-tá-
ellátva — és rában szerzhetők be.

Telefon-szám: 68.

Telefon-szám: 68.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

K Ö N Y V N Y O M D A.

Készülnek: Rovatos ivenk,
Szám-lák,
Zárszámadások,
Üzleti kártyák,
Árjegyzékek,
Kereskedelmi
nyomtatványok,
Névjegyek,
Szóró-cédulák,
Falragaszok.

Telefon-szám: 124.

Izléses kivitelű, hibátlan, tiszta munka. Ajánlja
az újabb időben a mai kor igényeinek teljesen
megfelelően villanyerőre berendezett műintéze-
tét, mely a modern technika vívmányai sze-
rint készít a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig
mindennemű nyomtatványokat.**Magyar gyártmányu papiros-raktár!****A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG**

POLITIKAI NAPILAP

Készülnek: Irodalmi művek,
Folyóiratok,
Hirlapok,
Doktori
értekezések,
Iskolai értesítők,
Körlevelek,
Meghívók,
Táncrendek,
Levélfejek.

Telefon-szám: 124.

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hirdetéseket.

Nyomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Ujság” villanyerőre berendezett gyorsajtóján, Makón.